

Ενημερωτικό Σημείωμα Η Ευρωπαϊκή Ένωση και οι Πολιτικές της

Η Ευρωπαϊκή Ένωση

Η Ε.Ε. χαρακτηρίζεται από ένα πρωτότυπο θεσμικό σύστημα το οποίο τη διακρίνει από τους άλλους διεθνείς οργανισμούς. Η ιδιαιτερότητά της έγκειται στο γεγονός ότι τα Κράτη-Μέλη που έχουν υπογράψει τις ιδρυτικές Συνθήκες, συμφώνησαν να παραχωρήσουν αρμοδιότητες υπέρ ανεξαρτήτων οργάνων, τα οποία εκπροσωπούν τόσο τα εθνικά συμφέροντα, όσο και τα συμφέροντα της Ε.Ε. Συνεπώς η ιδιαιτερότητα της Ε.Ε., σε αντίθεση με άλλους διεθνείς οργανισμούς, φαίνεται από τις ξεχωριστές εξουσίες που έχουν παραχωρηθεί στα διάφορα θεσμικά της όργανα. Τα όργανα αυτά έχουν αρμοδιότητα σε θέματα και τομείς που παραδοσιακά ανήκαν στα εθνικά Κοινοβούλια και στις Κυβερνήσεις των Κρατών-Μελών. Οι αποφάσεις τους δεν είναι αυτόματα δεσμευτικές μόνο για τα Κράτη-Μέλη, αλλά είναι άμεσα δεσμευτικές και για τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα που ανήκουν σε αυτά. Ο βαθμός ανάμειξης των οργάνων της Ε.Ε. στη ρύθμιση εσωτερικών νομικών σχέσεων κάθε Κράτους-Μέλους είναι πράγματι μοναδικός στη σφαίρα των διεθνών οργανισμών.

Η Ε.Ε. υλοποιεί το έργο της με συγκεκριμένα κύρια και συμβουλευτικά ή επικουρικά όργανα. Κύρια όργανα που έχουν περιβληθεί με νομοθετικές, εκτελεστικές, διοικητικές, πολιτικές και δικαστικές αρμοδιότητες, είναι : το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, που εκπροσωπείται από τους αρχηγούς των Κρατών-Μελών και Κυβερνήσεων, το δημοκρατικά εκλεγμένο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο Πουρών που εκπροσωπείται από τα Κράτη-Μέλη σε επίπεδο υπουργών ή αρχηγών Κρατών και Κυβερνήσεων, η Επιτροπή η οποία είναι θεματοφύλακας των Συνθηκών με νομοθετικές και εκτελεστικές αρμοδιότητες, το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο που διασφαλίζει την εφαρμογή του Κοινοτικού δικαίου και τέλος, το Ελεγκτικό Συνέδριο που ελέγχει τη δημοσιονομική διαχείριση της Ε.Ε. Τα Συμβουλευτικά όργανα που εκπροσωπούν οικονομικά, κοινωνικά και περιφερειακά συμφέροντα στην Ε.Ε. είναι : η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, η Επιτροπή Περιφερειών και η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα. Τα Κοινοτικά όργανα θα πρέπει να διακριθούν από τους ευρωπαϊκούς χρηματοδοτικούς θεσμούς, όπως η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕπ), το Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων κ.λπ., τα οποία διαθέτουν δικά τους όργανα.

Η Επιτροπή

Η Επιτροπή είναι ένα από τα βασικά όργανα του Κοινοτικού θεσμικού συστήματος. Είναι το όργανο που καταστατικά, αλλά και στην πράξη, απέκτησε ευρωπαϊκή ταυτότητα και ενεργεί με βάση το συμφέρον της Ε.Ε. Για την Επιτροπή ισχύει η αρχή της συλλογικής ευθύνης ως ενιαίου οργάνου και όχι η ευθύνη του Επιτρόπου στην αρμοδιότητα του οποίου υπάγεται κάποιο θέμα. Σε αντίθεση με τις Γραμματείες των κλασικών διεθνών οργανισμών, η Επιτροπή διαθέτει δημοσιονομική αυτονομία και μπορεί να ασκήσει τις αρμοδιότητες της υπό Συνθήκες πλήρους ανεξαρτησίας. Ως εισηγητικό όργανο, η Επιτροπή προτείνει στο Συμβούλιο μέσω της Επιτροπής των Μονίμων Αντιπροσώπων, τη λήψη μέτρων και αποφάσεων, αφού συμβουλευτεί προηγουμένως, εμπειρογνώμονες, υποεπιτροπές και ομάδες εργασίας σε Κοινοτικό, εθνικό, πολιτικό, υπηρεσιακό και συνδικαλιστικό επίπεδο, διαβιβάζοντας το σχετικό σχέδιο και στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο για να εκφέρει την γνώμη του. Η Επιτροπή συμμετέχει στην διαμόρφωση των πράξεων του Συμβουλίου και του Κοινοβουλίου. Η σύμπραξη συνίσταται στην άσκηση της νομοθετικής πρωτοβουλίας εκ μέρους της Επιτροπής. Η θέση της Επιτροπής ενισχύεται και από το γεγονός ότι την πρότασή της, το

Συμβούλιο μπορεί να την τροποποιήσει, μόνο με ομόφωνη απόφασή του. Ως συντονιστικό όργανο, η Επιτροπή συντονίζει την πολιτική της Ε.Ε. στους τομείς που υπάρχει αλληλοεπικάλυψη όπως είναι η βιομηχανία, η ενέργεια, η έρευνα και η τεχνολογική ανάπτυξη, η προστασία του περιβάλλοντος κ.λπ.. Ως εκτελεστικό όργανο, η Επιτροπή εκδίδει κανονιστικές πράξεις σύμφωνα με τις εξουσίες που οι Συνθήκες της έχουν μεταφέρει και σύμφωνα με τις αρμοδιότητες που το Συμβούλιο της έχει παραχωρήσει. Σε κάθε περίπτωση, η εξουσία της Επιτροπής να λαμβάνει αποφάσεις είναι πολύ περιορισμένη σε σχέση με αυτή του Συμβουλίου.

Επιτροπή Περιφερειών (ΕΠ)

Η Επιτροπή αυτή δημιουργήθηκε με τη Συνθήκη για την Ε.Ε. ύστερα από αίτημα των Κρατών-Μελών που έχουν εσωτερική ομοσπονδιακή ή περιφερειακή δομή. Εδρεύει στις Βρυξέλλες και αποτελείται από 344 μέλη τα οποία εκπροσωπούν τις τοπικές και περιφερειακές αρχές των Κρατών-Μελών. Τα μέλη της ΕΠ μαζί με τους αναπληρωτές τους, διορίζονται με ομόφωνη απόφαση του Συμβουλίου ύστερα από πρόταση των Κρατών-Μελών και για περίοδο τεσσάρων ετών, η οποία μπορεί να ανανεωθεί. Τα μέλη της ΕΠ μετά το διορισμό τους εκλέγουν τον Πρόεδρο και το Προεδρείο της για περίοδο δύο ετών. Η ΕΠ συνεδριάζει με πρόσκληση του Προέδρου της και ύστερα από αίτηση του Συμβουλίου ή της Επιτροπής ή με δική της πρωτοβουλία. Τα μέλη της ΕΠ, κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, δεν επηρεάζονται ούτε δεσμεύονται από καμία εντολή οργανισμών ή Κρατών-Μελών από τα οποία προέρχονται, αλλά ενεργούν με πλήρη ανεξαρτησία και με γνώμονα το γενικότερο συμφέρον της Ε.Ε. Η ΕΠ είναι γνωμοδοτικό όργανο, γι' αυτό και οι αποφάσεις της (Γνώμες) έχουν συμβουλευτικό χαρακτήρα για τα όργανα που είναι υποχρεωμένα να τις ζητούν, σύμφωνα με τη Συνθήκη. Η ΕΠ έχει και αυτή το δικαίωμα με δική της πρωτοβουλία, χωρίς να απαιτείται αίτηση του Συμβουλίου ή της Επιτροπής, να παρέχει τη γνώμη της σε θέματα που η ίδια κρίνει ότι πρέπει να πάρει κάποια θέση.

Η διαρθρωτική πολιτική της Ε.Κ. την περίοδο 1988-1999.

Η διαρθρωτική πολιτική της Ε.Ε. την περίοδο 1988-1999 αρχικά περιελάμβανε δύο αλληλένδετους στρατηγικούς στόχους: (α) την εγκαθίδρυση της εσωτερικής αγοράς και (β) την οικονομική και κοινωνική συνοχή για την αντιμετώπιση των διαρθρωτικών ανισοροπιών μεταξύ των διαφόρων περιφερειών της Κοινότητας. Για την επίτευξη των στόχων αυτών δημιουργήθηκαν δυο ειδών μέσα : (α) εκείνα που παρείχαν βοήθεια υπό μορφή επιχορηγήσεων, γνωστά ως Διαρθρωτικά Ταμεία και (β) εκείνα που παρείχαν δάνεια.

Η μεταρρύθμιση της διαρθρωτικής πολιτικής της Ε.Ε. (1988) επέφερε τροποποιήσεις στη δομή και λειτουργία των Διαρθρωτικών Ταμείων (διπλασιασμός των πόρων των μέχρι το 1992, καθιέρωση της διαρθρωτικής δράσης στο πλαίσιο πέντε συγκεκριμένων στόχων και προτεραιότητα στα ολοκληρωμένα προγράμματα). Σε σχέση με τη ριζική αυτή μεταρρύθμιση, η επόμενη μεταρρύθμιση του 1993 δεν επέφερε σημαντικές μεταβολές. Οι βασικές αρχές που τέθηκαν το 1988 όπως η συγκέντρωση, η εταιρική σχέση, ο προγραμματισμός και η προσθετικότητα εξακολούθησαν να ισχύουν. Αλλαγές επήλθαν σε ότι αφορά στον προγραμματισμό, τις επιχορηγούμενες από την Κοινότητα ενέργειες καθώς και τον αριθμό των περιφερειών του λεγόμενου Στόχου 1 (βλ.κατωτέρω).

Η δράση της Κοινότητας, μέσω των Διαρθρωτικών Ταμείων και των άλλων υφιστάμενων χρηματοδοτικών οργάνων, αποσκοπούσε στην επίτευξη πέντε βασικών στόχων ως κάτωθι:

- Ο Στόχος 1 αφορά Περιφέρειες των οποίων το κατά κεφαλήν ΑΕΠ ήταν, με βάση τα στοιχεία των τριών τελευταίων ετών, χαμηλότερο ή πλησιάζει το 75% του Κοινοτικού μέσου όρου. Ο Στόχος 1, χωρίζεται σε δύο ομάδες κρατών. Στη μια ομάδα περιλαμβάνονται τα τέσσερα Κράτη-Μέλη που χρηματοδοτούνται και από το Ταμείο Συνοχής, γνωστά και ως κράτη της Συνοχής (Ελλάδα, Ιρλανδία, Πορτογαλία και η Σπανία), και στην άλλη ομάδα που περιελάμβανε τις υπόλοιπες περιοχές του Στόχου 1.
- Ο Στόχος 2 αφορά περιοχές που είχαν πληγεί σοβαρά από τη βιομηχανική παρακμή.
- Ο Στόχος 3 χρηματοδοτεί ενέργειες για την καταπολέμηση της μακροχρόνιας ανεργίας των νέων, ηλικίας άνω των 25 ετών και τη διευκόλυνση της επαγγελματικής ένταξης των νέων ηλικίας κάτω των 25 ετών στην αγορά εργασίας καθώς και των προσώπων που απειλούνται με αποκλεισμό από την αγορά εργασίας.
- Ο Στόχος 4 χρηματοδοτεί ενέργειες για τη διευκόλυνση της προσαρμογής των εργαζομένων στις βιομηχανικές μεταλλαγές και την εξέλιξη των συστημάτων παραγωγής.
- Ο Στόχος 5 χρηματοδοτεί δύο κατηγορίες δράσεων : (α) προσαρμογή των διαρθρώσεων, της παραγωγής, της μεταποίησης και της εμπορίας στη γεωργία και στην δασοκομία και (β) προώθηση της ανάπτυξης αγροτικών περιοχών που χαρακτηρίζονται από χαμηλό επίπεδο κοινωνικοοικονομικής ανάπτυξης με βάση το κατά κεφαλήν ΑΕΠ και πληρούν δύο τουλάχιστο από τις ακόλουθες τρεις προϋποθέσεις : υψηλό ποσοστό γεωργικής απασχόλησης σε σχέση με τη συνολική απασχόληση, χαμηλό γεωργικό εισόδημα ανά γεωργική μονάδα παραγωγής και χαμηλή πυκνότητα του πληθυσμού ή τάση απομάκρυνσης του πληθυσμού από τις περιφέρειες αυτές.

Μέθοδος των διαρθρωτικών παρεμβάσεων

Συμπληρωματικότητα : Η κοινοτική δράση θεωρείται ως συμπλήρωμα ή συμβολή στις αντίστοιχες δράσεις των Κρατών-Μελών.

Εταιρική Σχέση : Η συνεργασία μεταξύ Επιτροπής, εθνικών και τοπικών αρχών και οικονομικών και κοινωνικών εταίρων, καλείται Εταιρική Σχέση και καλύπτει την προετοιμασία, τη χρηματοδότηση, την εκ των προτέρων εκτίμηση, την παρακολούθηση και την εκ των υστέρων αξιολόγηση των ενεργειών που χρηματοδοτούνται από τα Διαρθρωτικά Ταμεία.

Συμβατότητα : Οι ενέργειες που χρηματοδοτούνται από τα Διαρθρωτικά Ταμεία και την ΕΤΕπ, πρέπει να συμφωνούν με τις διατάξεις των Συνθηκών και των πράξεων που θεσπίζονται σύμφωνα με αυτές, καθώς και με τις πολιτικές της Ε.Ε., συμπεριλαμβανομένων των κανόνων του ανταγωνισμού, την ανάθεση δημοσίων συμβάσεων, την προστασία του περιβάλλοντος και την εφαρμογή της αρχής της ισότητας ευκαιριών ανδρών και γυναικών.

Μορφές παρέμβασης

Η χρηματοδοτική παρέμβαση των Διαρθρωτικών Ταμείων και της ΕΤΕπ, παρέχεται με διάφορες μορφές χρηματοδότησης, ανάλογα με τη φύση των ενεργειών : συγχρηματοδότηση Επιχειρησιακών Προγραμμάτων, συγχρηματοδότηση εθνικού καθεστώτος ενισχύσεων, συμπεριλαμβανομένων των επιστροφών, χορήγηση συνολικών επιχορηγήσεων, τις οποίες διαχειρίζεται, ένας ενδιάμεσος φορέας που ορίζεται από το Κράτος-Μέλος, ενίσχυση σε τεχνική βοήθεια, συμπεριλαμβανομένης, της παρακολούθησης και αξιολόγησης των ενεργειών κλπ. Η χρηματοδοτική παρέμβαση της ΕΤΕπ παρέχεται με ατομικά δάνεια,

συνολικά δάνεια-πλαίσια ή άλλες μορφές συγχρηματοδότησης σχεδίων ή προγραμμάτων συγκεκριμένων επενδύσεων, με συγχρηματοδότηση της τεχνικής βοήθειας ή των προπαρασκευαστικών μελετών για την εκπόνηση των δράσεων και με εγγυήσεις. Η κοινοτική συνδρομή συνδυάζει, τις παρεμβάσεις με τη μορφή επιχορηγήσεων και δανείων προκειμένου να μεγιστοποιηθούν τα πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα των χρησιμοποιούμενων πόρων του προϋπολογισμού, με τη βοήθεια υφιστάμενων μορφών χρηματοοικονομικής τεχνικής.

Κοινοτικά Πλαίσια Στήριξης (ΚΠΣ)

Τα ΚΠΣ αποτέλεσαν το μεγαλύτερο πακέτο οικονομικής βοήθειας της Ε.Ε. προς τις λιγότερο αναπτυγμένες περιοχές της Ένωσης, με σκοπό την εξάλειψη ή τουλάχιστο την άμβλυση των περιφερειακών ανισοτήτων, και την επίτευξη της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής στο χώρο της Ε.Ε.. Τα προγράμματα που χρηματοδοτούνται μέσω των ΚΠΣ, διακρίνονται, σε Εθνικά και Περιφερειακά. Το εθνικό σκέλος του ΚΠΣ, στην περίπτωση της Ελλάδας, περιλαμβάνει όλα τα μεγάλα έργα, συνήθως πανελλαδικής εμβέλειας, ενώ το περιφερειακό περιέχει έργα και δράσεις τοπικού και περιφερειακού επιπέδου. Με το ΚΠΣ εξασφαλίζεται ο συντονισμός της κοινοτικής διαρθρωτικής βοήθειας για την επίτευξη των επιδιωκόμενων στόχων σε μία συγκεκριμένη περιφέρεια. Το ΚΠΣ αναθεωρήθηκε στο πλαίσιο της Εταιρικής Σχέσης με πρωτοβουλία του Κράτους-Μέλους ή της Επιτροπής. Τα Προγράμματα υπόκεινται σε συγκεκριμένες διαδικασίες διαχείρισης, εκ των προτέρων εκτίμησης, εκ των υστέρων αξιολόγησης και παρακολούθησης.

Κοινοτικές Πρωτοβουλίες.

Οι Κοινοτικές Πρωτοβουλίες είναι ειδικά χρηματοδοτικά μέσα που διαθέτει η Ε.Ε. για την επίτευξη της Διαρθρωτικής Πολιτικής της. Ονομάζονται έτσι διότι δημιουργούνται με πρωτοβουλία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Στην ουσία πρόκειται για προγράμματα που αποσκοπούν στην επίλυση προβλημάτων ή στην προώθηση δράσεων που έχουν σημαντικές επιπτώσεις σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (ΕΓΤΠΕ)

Τμήμα Προσανατολισμού.

Το ταμείο αυτό άρχισε να λειτουργεί το 1964 βάσει των άρθρων 39 και 40 της Συνθήκης και των Κανονισμών του Συμβουλίου. Το πεδίο δράσης του ΕΓΤΠΕ – Τμήμα Προσανατολισμού κάλυπτε όλο τον ευρωπαϊκό χώρο με προτεραιότητα σε χώρες όπως η Ελλάδα. Το Ταμείο χρηματοδοτούσε ενέργειες οι οποίες είχαν σκοπό να επιταχύνουν την προσαρμογή των γεωργικών διαρθρώσεων και να προωθήσουν την αγροτική ανάπτυξη και δη της υπαίθρου (συμπεριλαμβανομένης και της ενίσχυσης των γεωργικών και δασοκομικών διαρθρώσεων καθώς και τη διατήρηση αξιοποίηση και αποκατάσταση του φυσικού χώρου), τη διαρθρωτική προσαρμογή των Περιφερειών που είναι αναπτυξιακά καθυστερημένες και την αγροτική ανάπτυξη σε απομακρυσμένες περιοχές της Κοινότητας.

Το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ)

Το ΕΚΤ ιδρύθηκε με τη Συνθήκη το 1958, αλλά η λειτουργία του άρχισε το 1960. Αναμορφώθηκε ριζικά το 1971 και από το 1972 μέχρι το 1977 περίπου 2 εκ. εργαζόμενοι έτυχαν της υποστήριξής του. Η μεταρρύθμιση του 1993 αναμόρφωσε και πάλι το Ταμείο με σκοπό οι παρεμβάσεις του να είναι πιο ουσιαστικές : συγκέντρωση των παρεμβάσεων στις χώρες και στις περιοχές όπου τα προβλήματα απασχόλησης είναι εντονότερα και όπου οι

οικονομικές δυνατότητες παρουσιάζουν μεγαλύτερη αδυναμία για την αντιμετώπιση τους. Με τη μεταρρύθμιση δημιουργήθηκαν νέα είδη ενισχύσεων που επέτρεψαν στο Ταμείο να παρεμβαίνει για τη δημιουργία απασχόλησης. Η δράση του έχει στόχο τη βελτίωση των συνθηκών απασχόλησης των εργαζομένων, την αύξηση του βιοτικού επιπέδου, τη διευκόλυνση των προσλήψεων και την αύξηση της επαγγελματικής των κινητικότητας στην Ε.Ε.. Ακόμα, έχει ως στόχο την καταπολέμηση της μακροχρόνιας ανεργίας, με τη διευκόλυνση των νέων, για την επαγγελματική τους ένταξη στην αγορά εργασίας και την ενίσχυση του ανθρώπινου δυναμικού με προγράμματα εκπαίδευσης των εργαζομένων, την ένταξη στην αγορά εργασίας ατόμων που απειλούνται με αποκλεισμό από την αγορά εργασίας και την προώθηση της ισότητας ευκαιριών ανδρών και γυναικών.

Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ)

Το ΕΤΠΑ ιδρύθηκε μόλις το 1975 βάσει του άρθρου 130 Γ της Συνθήκης, αλλά πολύ γρήγορα παρουσίασε σημαντική πρόοδο. Από την ίδρυσή του είχε προβλεφθεί να συμβάλλει στη μείωση των περιφερειακών ανισοτήτων που παρατηρούνται στην Ε.Ε. παρέχοντας επιχορηγήσεις για επενδύσεις σε έργα υποδομής, παραγωγής αγαθών και προσφοράς υπηρεσιών σε περιοχές που παρουσιάζουν καθυστέρηση, με στόχο την ανάπτυξη του ενδογενούς δυναμικού τους. Οι αυστηροί δεσμοί του Ταμείου με την Περιφερειακή Πολιτική του Κράτους-Μέλους αποδεικνύουν το σημαντικό ρόλο που διαδραματίζει στην ανάπτυξη της εθνικής και Περιφερειακής Πολιτικής των Κρατών-Μελών. Αυτό προκύπτει και από το γεγονός ότι η Κοινοτική ενίσχυση δίδεται από το Ταμείο αυτό μόνο σε σχέδια που εντάσσονται σε κάποιο Πρόγραμμα περιφερειακής ανάπτυξης. Το Ταμείο αποτελεί τη βάση του συντονισμού των τομέων εθνικής πολιτικής στην Ε.Ε.. Η προσπάθεια συνίσταται στο να γίνουν πιο συγκρίσιμα τα Προγράμματα και να εκφράζονται τα αποτελέσματα και των άλλων τομέων της εθνικής και κοινοτικής διαρθρωτικής πολιτικής.

Ταμείο Συνοχής.

Το Ταμείο Συνοχής, αποκαλούμενο "Χρηματοδοτικό Μέσο Συνοχής" άρχισε να λειτουργεί το 1993 βάσει του άρθρου 130 Δ της Συνθήκης. Μαζί με τα άλλα Διαρθρωτικά Ταμεία (ΕΓΤΠΕ - τμήμα Προσανατολισμού, ΕΚΤ και ΕΤΠΑ), αποτελούν τα τέσσερα κύρια χρηματοδοτικά μέσα με τα οποία η Ε.Ε. υλοποιεί τις διαρθρωτικές της πολιτικές. Το Ταμείο Συνοχής συγχρηματοδοτεί σχέδια περιβάλλοντος και διευρωπαϊκών δικτύων μεταφορών. Σύμφωνα με τον αρχικό Κανονισμό 114/9458, οι τέσσερις χώρες (Ελλάδα, Ιρλανδία, Πορτογαλία και Ισπανία) των οποίων το κατά κεφαλήν ΑΕΠ είναι κατώτερο του 90% του Κοινοτικού μέσου όρου, θα ήταν επιλέξιμες για χρηματοδότηση από το Ταμείο μέχρι το τέλος του 1999, εφόσον διέθεταν πρόγραμμα που αποσκοπούσε στην εκπλήρωση των όρων της οικονομικής σύγκλισης. Ο Κανονισμός αυτός προέβλεπε ότι εάν το Συμβούλιο αποφάσιζε ότι ένα Κράτος-Μέλος είχε υπερβολικό δημόσιο έλλειμμα, και η απόφασή του αυτή δεν καταργείτο εντός ενός έτους ή εντός της περιόδου που θα είχε ορίσει για τη διόρθωση του ελλείμματος, κανένα έργο ή σε περίπτωση μεγάλων έργων με πολλά στάδια, κανένα νέο στάδιο έργου δεν θα μπορούσε να χρηματοδοτηθεί από το Ταμείο όσον αφορά το εν λόγω Κράτος- Μέλος.

Η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕπ)

Η ΕΤΕπ έχει δική της νομική προσωπικότητα. Αποτελεί το Τραπεζικό Ίδρυμα της Ε.Ε. με αποστολή να συμβάλλει στην ισόρροπη και απρόσκοπτη ανάπτυξη της Ένωσης. Για το σκοπό αυτό παρέχει δάνεια και εγγυήσεις σε όλους τους τομείς της οικονομίας, χωρίς να επιδιώκει κέρδη. Συμβάλλει επίσης στην ανάπτυξη των λιγότερο αναπτυγμένων περιοχών της Ε.Ε. με την παροχή κάθε είδους χρηματοδοτικών διευκολύνσεων για την

ανάπτυξη σχεδίων κοινού ενδιαφέροντος στα περισσότερα Κράτη-Μέλη για τον εκσυγχρονισμό και τη μετατροπή των επιχειρήσεών τους, με σκοπό τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας για την καταπολέμηση της ανεργίας κλπ. Επίσης παρέχει δάνεια και εγγυήσεις σε χώρες που είναι συνδεδεμένες με την Ε.Ε. ή σε χώρες με τις οποίες η Ένωση έχει συνάψει συμφωνίες συνεργασίας. Η ΕΤΕπ διευκολύνει επίσης τη χρηματοδότηση επενδυτικών προγραμμάτων, σε συνδυασμό με τις χρηματοδοτικές παρεμβάσεις των Διαρθρωτικών Ταμείων και άλλων χρηματοδοτικών μέσων της Ε.Ε. Ο σημαντικός ρόλος της ΕΤΕπ στην προσπάθεια της Ε.Ε. για περιφερειακή ανάπτυξη σε συνδυασμό με τα Διαρθρωτικά Ταμεία, επισημαίνεται στις Συνθήκες και τους Κανονισμούς των Διαρθρωτικών Ταμείων.

Τομεακές Πολιτικές της Ε.Ε.

Βιομηχανική Πολιτική

Στόχοι της πολιτικής αυτής είναι η κατάργηση των κανονιστικών ρυθμίσεων της αγοράς, η απλοποίηση των διοικητικών διαδικασιών και η βελτίωση της συνεργασίας μεταξύ των εθνικών και των κοινοτικών αρχών, με απώτερο σκοπό τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των βιομηχανικών επιχειρήσεων και, συνακόλουθα, την αύξηση της απασχόλησης και τον περιορισμό της ανεργίας στο χώρο της Ε.Ε.

Πολιτική Έρευνας και Τεχνολογικής Ανάπτυξης.

Η πολιτική αυτή έχει σκοπό να καταστήσει την ευρωπαϊκή οικονομία περισσότερο ανταγωνιστική στην παγκόσμια αγορά, αλλά και να συμβάλει στην οικονομική ανάπτυξη των υποβαθμισμένων περιοχών της Ε.Ε.

Κοινή Αγροτική Πολιτική (ΚΑΠ).

Στόχος της ΚΑΠ είναι η ενίσχυση του εισοδήματος των αγροτών στην Ε.Ε. με τον καθορισμό τιμών ασφαλείας στα αγροτικά προϊόντα, την οικονομική ενίσχυση των αγροτών που βρίσκονται σε μειονεκτικές περιοχές της Κοινότητας και την προστασία της γεωργικής παραγωγής από τις εισαγωγές αγροτικών προϊόντων τρίτων χωρών .

Αλιευτική Πολιτική.

Η αλιευτική πολιτική αρχικά ήταν παράρτημα της ΚΑΠ, για το λόγο ότι η Συνθήκη προέβλεπε ότι γεωργικά προϊόντα δεν ήταν μόνο τα προϊόντα του εδάφους και της ζωοτροφίας αλλά και εκείνα της αλιείας. και μόνο το έτος 1983 ανεξαρτητοποιήθηκε και έγινε αυτούσια και ανεξάρτητη κοινή αλιευτική πολιτική. Αν και η αλιεία δεν παρουσιάζει και τόσο μεγάλο ενδιαφέρον για το ΑΕΠ σε επίπεδο Ε.Ε. και δεν απασχολεί μεγάλο αριθμό εργαζομένων η οργάνωσή της απαιτούσε εξίσου μεγάλες δυσκολίες αυτής της ΚΑΠ, διότι έπρεπε να διευθετηθούν τόσο εσωτερικά όσο και εξωτερικά θέματα. Ο κανόνας των 200 μιλίων, η ελεύθερη πρόσβαση στις αλιευτικές ζώνες, η διατήρηση, διαχείριση και η βιώσιμη εκμετάλλευση των αλιευτικών πόρων ήταν μερικά από τα θέματα που απασχόλησαν και απασχολούν την κοινή αλιευτική πολιτική σήμερα.

Για την ενίσχυση της αλιείας, η Κοινότητα απεφάσισε το 1993 (κατά την αναμόρφωση των Διαρθρωτικών Ταμείων) τη δημιουργία ενός Χρηματοδοτικού Μέσου Προσανατολισμού της Αλιείας (ΧΜΠΑ) το οποίο είχε ως σκοπό : να συμβάλλει στην εξισορρόπηση μεταξύ αλιευτικών πόρων και εκμετάλλευσής τους, να ενισχύσει την ανταγωνιστικότητα των

οικονομικά βιώσιμων επιχειρήσεων και τέλος, να συμβάλλει στην αναζωογόνηση των περιοχών που εξαρτώνται από την αλιεία. Στόχος της κοινής αλιευτικής πολιτικής σήμερα είναι η βελτίωση των συστημάτων ελέγχου, επιθεώρησης και εποπτείας στο χώρο της αλιείας για να υπάρξει μια ισορροπημένη και ορθολογική εκμετάλλευση των αλιευτικών πόρων.

Ενεργειακή πολιτική.

Βασικός στόχος της ενεργειακής πολιτικής της Ε.Ε. είναι η εξασφάλιση της οικονομικής ανάπτυξης στην Ε.Ε. και ευημερία των πολιτών της Ένωσης. Όσο, υπό τις σημερινές οικονομικές και διεθνείς συγκυρίες, η ανταγωνιστικότητα και η ανάπτυξη, εξαρτώνται από τις διεθνείς τιμές του πετρελαίου και όσο η Ε.Ε. εξαρτάται ακόμα ενεργειακά από τρίτες χώρες, οφείλει να ακολουθεί μια κοινή ενεργειακή πολιτική σε συνδυασμό με τις άλλες πολιτικές της όπως των μεταφορών της προστασίας του περιβάλλοντος κ.λ.π

Πολιτική Μεταφορών.

Επειδή οι μεταφορές παίζουν ένα πολύ σημαντικό ρόλο στην ελεύθερη μετακίνηση προσώπων και αγαθών στην Ε.Ε., απαραίτητη προϋπόθεση για τη δημιουργία και την εύρυθμη λειτουργία της Ενιαίας Αγοράς ήταν η ύπαρξη μιας ενιαίας πολιτικής που να αποβλέπει: στην υλοποίηση συστημάτων ολοκληρωμένων μεταφορών, στην ανάπτυξη των διευρωπαϊκών δικτύων μεταφοράς, στη βελτίωση της ποιότητας των προσφερομένων υπηρεσιών, στη βελτίωση των συνθηκών εργασίας των εργαζομένων στα μέσα μεταφοράς, στη σωστή τιμολόγηση βάσει του οριακού κόστους, στην ασφάλεια των μεταφορών και τέλος, στην προστασία του περιβάλλοντος.

Παρά τη σημαντική πρόοδο που έχει σημειωθεί στην Ε.Ε. αναφορικά με τις υποδομές και τα μέσα μεταφοράς σε όλους τους τομείς των μεταφορών χερσαίες, θαλάσσιες και αεροπορικές, η Ε.Ε. έχει να αντιμετωπίσει ακόμα πολλές προκλήσεις, με σημαντικότερη τη μόλυνση του περιβάλλοντος από τους ρύπους του διοξειδίου του άνθρακα που εκπέμπουν όλα τα μέσα μεταφοράς. Απαιτείται συνεπώς στρατηγική για την πολιτική των μεταφορών που να συνδυάζει τη βελτίωση των υποδομών, με τη σωστή χρήση αυτών, για μεγαλύτερη ασφάλεια και καλύτερη προστασία του περιβάλλοντος.

Πολιτική Απασχόλησης.

Η πολιτική της απασχόλησης που έχει ως στόχο την καταπολέμηση της ανεργίας στην Ε.Ε., αποτελεί πρώτη προτεραιότητα όλων των κυβερνήσεων της Ε.Ε η οποία υλοποιείται με την αύξηση των διαθέσιμων πιστώσεων του Κοινοτικού προϋπολογισμού, για τους ανθρώπινους πόρους.

Οριζόντιες Πολιτικές

Οι οριζόντιες πολιτικές αναφέρονται στα μεγάλα πεδία των οικονομικών και των κοινωνικοπολιτικών δραστηριοτήτων και ξεκίνησαν από τα στάδια της Τελωνιακής Ένωσης και της Κοινής Αγοράς και εξελίσσονται συνεχώς με υψηλότερους στόχους από αυτούς που είχαν τεθεί αρχικά, για τα στάδια της ΟΝΕ, όπως είναι η πολιτική ένωση. Ως οριζόντιες πολιτικές αναφέρουμε ενδεικτικά η Κοινωνική Πολιτική, η Φορολογική Πολιτική, η Πολιτική του Ανταγωνισμού, η Περιβαλλοντική Πολιτική και η Περιφερειακή Πολιτική (βλ. ΕΣ 02).

Κοινωνική Πολιτική.

Η βελτίωση των όρων διαβίωσης, η προστασία και ασφάλεια των εργαζομένων στους χώρους εργασίας καθώς και η τόνωση της απασχόλησης και της ισότητας των ευκαιριών στην Ε.Ε., είναι μερικά από τα μέτρα κοινωνικής προστασίας των εργαζομένων που προβλέπονται από τις Συνθήκες.

Πολιτική για την προστασία του Περιβάλλοντος.

Η πολιτική αυτή αποσκοπεί στην προστασία του περιβάλλοντος και στη βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων κυρίως στις βεβαρυσμένες από τη μόλυνση βιομηχανικές περιοχές και αστικές περιοχές, με την επεξεργασία των αποβλήτων και των λυμάτων τα οποία συντελούν στην προστασία της δημόσιας υγείας στην Ε.Ε..

Φορολογική Πολιτική.

Η αρχή της φορολογικής ουδετερότητας, δηλαδή η ίση φορολογική μεταχείριση μεταξύ των προϊόντων που παράγονταν στο εσωτερικό ενός Κράτους-Μέλους με εκείνα που εισάγονταν από τις άλλες χώρες μέλη, όπως απαιτούσε η Συνθήκη ΕΟΚ, επιτεύχθηκε με την κατάργηση των σωρευτικών φόρων επί του κύκλου εργασιών και την αντικατάστασή τους, από το Φόρο Προστιθέμενης Αξίας (ΦΠΑ). Ο ΦΠΑ, είναι ένας φόρος που επιβαρύνει ουσιαστικά την κατανάλωση επειδή επιβάλλεται επί όλων των αγαθών και υπηρεσιών. Ο φόρος αυτός ο οποίος εφαρμόστηκε για πρώτη φορά στη Γαλλία το 1954 υιοθετήθηκε αργότερα, το 1967 από όλα τα κράτη μέλη της τότε ΕΟΚ, με την έκδοση δύο οδηγιών του Συμβουλίου. Με την 6^η Οδηγία που επακολούθησε, θεσπίστηκε ένα πακέτο κοινών κανόνων αναφορικά με το πεδίο εφαρμογής του φόρου. Οι κανόνες αυτοί αναφέρονταν: στους υποκείμενους στο φόρο, στις φορολογούμενες ή απαλλασσόμενες δραστηριότητες, τη φορολογική βάση, τους φορολογικούς συντελεστές και τέλος, τα ειδικά καθεστώτα.

Σήμερα, μετά την κατάργηση των φορολογικών συνόρων, οι ευρωπαίοι πολίτες που ταξιδεύουν εντός της Ε.Ε. καταβάλουν το ΦΠΑ στη χώρα που αγοράζουν τα αγαθά και τις υπηρεσίες και δεν υπόκεινται πλέον σε κανένα φορολογικό έλεγχο όταν διέρχονται τα σύνορα. Κατά ομοίομορφο τρόπο ρυθμίστηκαν και τα θέματα των ειδικών φόρων κατανάλωσης που επιβάρυναν ορισμένα προϊόντα στην Ε.Ε..

Σε ότι αφορά την άμεση φορολογία, δηλαδή τη φορολογία επί των εισοδημάτων και επί της περιουσίας, η τάση για την εναρμόνιση της, από πλευράς Κοινότητας είναι περιορισμένη. Θα πρέπει όμως, στην προσπάθεια των Κρατών-Μελών για την οικονομική και κοινωνική συνοχή, να υπάρξει και κάποια εναρμόνιση της άμεσης φορολογίας, παράλληλα με την εξέλιξη που σημειώνεται στο χώρο της ΟΝΕ.

Πολιτική του ανταγωνισμού.

Η κοινή πολιτική του ανταγωνισμού έχει ως σκοπό να συμβάλει και να ενισχύσει την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων με αποτέλεσμα να παράγουν καλύτερα ποιοτικά και φθηνότερα προϊόντα προς όφελος των καταναλωτών. Η πολιτική του ανταγωνισμού στην Ε.Ε. δημιουργεί ένα νομικό πλαίσιο για την ευρωπαϊκή βιομηχανία που της επιτρέπει αφενός μεν, να αναπτυχθεί και να εκσυγχρονισθεί για να είναι διεθνώς ανταγωνιστική και αφετέρου, να λειτουργεί προς όφελος των καταναλωτών. Η πολιτική ανταγωνισμού επιδρά σε όλες σχεδόν τις πολιτικές της Ε.Ε. διότι θέτει κανόνες εντός των οποίων πρέπει να κινούνται και να εξελίσσονται.